

לתת פנים למפלים

קטע פנים קמפוקים

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברנו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"

יצחק רבין.

עזריאל פרידריך סנדרוביץ'

∨

30.07.1923 - 13.5.1948

שם

החוקר:

יעקב כץ

2017

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד"

(ירמיהו לא')

מסמך 1 – דף נופל וצילום קברו מקור : אתר יזכור משרד הביטחון

על מצבתו ובאתר יזכור, חסרים שמות הוריו ותאריך לידה מדויק.
על מצבתו נרשם שנולד בצ'כוסלובקיה
ובאתר יזכור רשום שנולד בפראג.

**טוראי
סנדרוביץ, עזריאל**

נולד בשנת 1923 בעיר פראג, צ'כיה, בה גדל ולמד. עלה לארץ באונייה "ספרד" שהגיעה לחוף תל-אביב. הוא קפץ מעל סיפון האונייה לתוך הים והגיע לחוף בשחיה.

במלחמת-העולם השנייה התגייס לצבא הבריטי ועבר אחר-כך לבריגדה היהודית. בצבא התרועע במיוחד עם כמה מחברי משק דורות המגויסים ועם השחרור נלווה אליהם והצטרף כחבר למשקם.

עזריאל התנסה בכמה עבודות ולבסוף התמחה באפייה. החיים בקיבוץ הכבידו עליו, ובאחד הימים עזב את המשק ועבר לחיפה. גם שם עבד במאפייה עד תחילת מלחמת-העצמאות. עזריאל התגייס עם הראשונים, והצטרף לפלמ"ח. הוא השתתף בליווי שיירה לגוש עציון ונשאר בכפר עציון מאז ינואר 1948. שם צורף למחלקת ח"ש ובזמן האחרון שימש מאמן ב"פיאט", מטול נגד טנקים. ביום ד' באייר תש"ח (13.5.1948), נשלח עם ה"פיאט" לצד הדרומי של כפר עציון ונפל בו ביום.

ביום כ"ה בחשוון תש"י (17.11.1949) הובא למנוחת-עולמים, עם שאר חללי הגוש, בבית- הקברות הצבאי בהר-הרצל בירושלים.

מסמך 2 – פרטי עזריאל
מקור : אתר GEN TEAM

וינה, אוסטריה צילום: דורון בכר.
(בית התפוצות, ארכיון התצלומים)

לפי המידע באתר עולה כי
פרידריך עזריאל נולד בווינה אוסטריה.

Index of the Jewish Records of Vienna and Lower Austria

[Help/Info](#)

Search Term Last Name First Name Year Code

Contains -

Search of Last Name/First Name of Father/Mother
(only available with searches using Code 1 = Births)

No.	Details	Year	Last Name	First Name	Code	Location	First Name Father
328344		1922	Rosenzweig verw. Grotauer	Martha	2	Brigittenau	
152942		1932	Sendrowicz	Eric	1	Wien	Leo
152943		1923	Sendrowicz	Friedrich Esrieil	1	Wien	Schulem Josef Noech
255031		1922	Sendrowicz	Schulim Josef Noech	2	Brigittenau	

Detail View: Index of the Jewish Records of Vienna and Lower Austria

No.	152943
Last Name	Sendrowicz
First Name	Friedrich Esriel
Code	1
First Name Father	Schulem Josef Noech
Last Name Mother	Grobauer geb, Rosenzweig
First Name Mother	Martha
Location	Wien
Book	1923
Volume	1923
Date	30.07.1923
Number	1693
Number Add	
Page	
Addition	
Last Name Bride	
First Name Bride	
Age	
Cemetery	

שמות הוריו:

אביו: שלום יוסף נח

אמו: מרתה
GROBAUER
שם נעוריה רוזנצווייג

תאריך לידתו:
30.07.1923

הוריו של עזריאל התגרשו בילדותו
ב-28 יולי 1924
ב- Leopoldstadt (פרוור של וינה).

מידע על אביו של עזריאל
מלמד על נישואיו למרתה רוזנצוויג,
אמו של עזריאל

Detail View: Jewish Community Vienna Divorces 1870-1942

DB No.	8304
Year	1924
No.	199
Date of Divorce	27.07.1924
Husband Lastname	Senderowitz
Husband Firstname	Schulem Josef
Husband Origin	Lodz
Wife Lastname	Rosenzweig
Wife Firstname	Martha
Wife Origin	Prag
Place of Marriage	
Date of Marriage	
Children	1 Kind

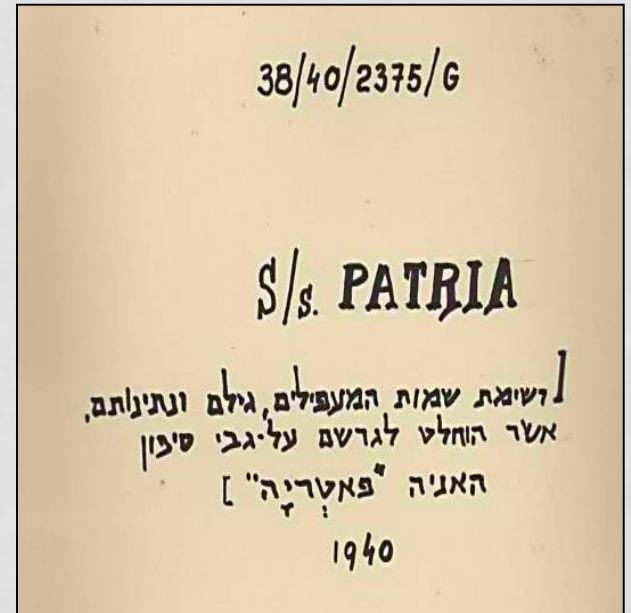
This database was created by Mrs. Traude Triebel, Vienna

Detail View: Index of the Jewish Records of Vienna and Lower Austria

No.	255031
Last Name	Sendrowicz
First Name	Schulim Josef Noech
Code	2
First Name Father	
Last Name Mother	
First Name Mother	
Location	Brigittenau
Book	
Volume	
Date	26.02.1922
Number	32
Number Add	
Page	
Addition	Ehe aufgelöst 28.7.1924 BG Leopoldstadt
Last Name Bride	Rosenzweig verw. Grotauer
First Name Bride	Martha
Age	
Cemetery	

מסמך: רשימת המגורשים על הפאטריה
מקור: ארכיון המדינה

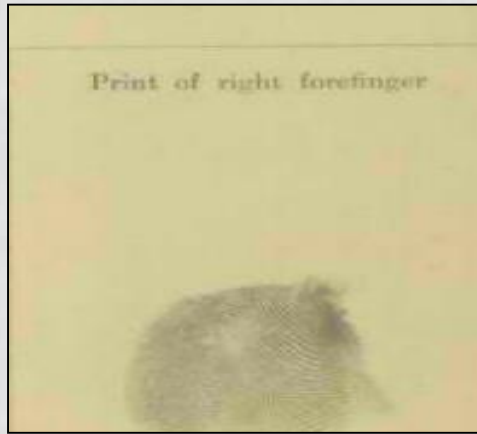
1381	A	SCHWARTZ	Sami	M.	22	Bulgarian
1382	A	SCHWARZ	Wilhelm	M.	20	Czech.
1383	A	SCHWERSENZ	Meir	M.	67	German
1384	A	SCHWERSENZ	Olga	F.	56	German
1385	A	SCHWERSENZ	Heinz	M.	22	German
1386	A	SCHWERTFINGER	Alfred	F.	13	Stateless
1387	A	SCHWERTFINGER	Isak	M.	52	Austrian
1388	A	SCHWERTFINGER	Natalia	F.	43	Polish
1389	A	SCUTEZY	Clothilde	F.	55	Czech.
1390	A	SDRALIK	Siegbert	M.	15	German
1391	A	SEBLEN-FREUND	Max	M.	37	Czech.
1392	A	SEBLEN-FREUND	Otto	M.	9½	Czech.
1393	A	SEMO	Camillo	M.	17	Austrian
1394	A	SEYAH	Idel	M.	46	Romanian
1395	A	SHIVAH	Marion Lea	F.	45	Austrian
1396	A	SSELIGMANN	Blanca	F.	21	German
1397	D	SSELIGMANN	Franziska	F.	29	German
1398	A	SSELIGMANN LEVI	Levi Seligman	M.	37	German
1399	A	SHIMANOVIC	Leiba	M.	20	Czech.
1400	A	SHENDROWICZ	Friedrich Aseriel	M.	17	Austrian
1401	A	SHAEPER	Kurt	M.	57	German
1402	A	SKUTEISKY SHALITEL	RICHARD Abraham-Benjamin	M.	29	Stateless
1403	A	SHAPIRO	Klara	F.	29	Stateless
1404	A	SHAUGH STRAUSS	Julius	M.	19	German

אונית פאטריה, מקור: אתר הקשר הרב דורי

מסמך: דף אישי של המגורש עזריאל סנדרוביץ
מקור: ארכיון המדינה

המספר זהה למספרו ברשימה הכללית של
המגורשים בפאטריה

טביעת אצבעו של
עזריאל

P. 239. **THE PALESTINE POLICE FORCE.** **1434**

PARTICULARS OF AN ILLEGAL IMMIGRANT.

Name *FRIEDRICH ASRIEL SENDROVICZ* 1400
~~1409~~

Sex *M* Age *17* Religion *Jew*

Nationality *Austrian* Place of birth *Vienna*

Travel documents *NIL*

Trade or profession *gardener*

Money in possession *HK 97 steel crowns*

Documents confiscated *Certificate of membership of Bethel
Transport card.*

Special marks or peculiarities *2 warts under left eye*

Languages spoken *German, Czech*

Entered Palestine via *Haifa* on *5/11/40* per *Milos*

References in Palestine *Prof. Dr. G. SICHEL, film, University*

Information obtained *left Prague 2/9/40.*

Particulars taken by *M/C King* at *Haifa* on *10/11/40.*

For use at Headquarters (C. I. D.) only.

s/s. Milos
s/s. Pacific

ארכיון זיהוי אישים וצילום פתח חוקים
לפניו ארצה מסקנות המצגים יאלו אפאסיפק]
אקטובר 1940

מחלקה *מלכתי א.י.*

מדינת ישראל
נגזר המדינה

S/s Milos, S/s Pacific

שם **מ - 1307 / 9**

1095427 מס פרטי 17.0/2 - 29 מורה כווי
10.08.2014 02-108-01-08-06 מורה לונגי
18/05/2005 02-108-01-08-06 כתרבת

תוק מ"י _____
מיוכל מ"י _____

מסמך: פרטיו של עזריאל סנדרוביץ מקור: "בנתיבי העפלה"

קישורים העפלה מ/ב - פאטריה מחנה מעצר - עתלית מקום לידה - אוסטריה מקום יציאה - סולצ'ה, רומניה		סנדרוביץ פרידריך עזריאל שם מלא: סנדרוביץ פרידריך עזריאל תאריך לידה: 1923 אופן עליה: פרשת פאטריה מקום לידה: אוסטריה / Austria העפלה מ/ב: פאטריה מחנה מעצר: עתלית תאריך שחרור: 22/06/1941

מחנה המעפילים עתלית שנות ה-40
מקור: אתר Wikiwand

THE PALESTINE POLICE FORCE.

1434

PARTICULARS OF AN ILLEGAL IMMIGRANT.

1450

1459

Name **FRIEDRICH ASRIEL SENDROVIC**

Sex *M* Age *17* Religion *Jew*

Nationality *Austrian* Place of birth *Vienna*

Travel documents *M.L.*

Trade or profession *gardener*

Money in possession *HK 97 gold crowns*

Documents confiscated *Certificate of membership of Barm. Transport card.*

Special marks or peculiarities *2 warts under left eye*

Languages spoken *German, Czech*

Entered Palestine via *Haifa* on *5/11/40* per *Hitler*

References in Palestine *Prof. Dr. G. SICHEL, Jem. University*

Information obtained *left Prague 2/9/40.*

Particulars taken by *Mc Riny* at *Haifa* on *10/11/40.*

רשימת העצורים על ידי הבריטים
מקור: אתר מוזיאון השואה

Blatt 9.

Lauf.Nr.	Name	Geb.Dat.
506.	Rothschild	Marianne ✓ 1918
507.	Rotter	Erich ✓ 1910
508.	Ross	Leopoldine ✓ 1901
509.	Ross	Siegfried ✓ 1896
510.	Raiman	Bohumil ✓ Dead 1909
511.	Raiman	Vera ✓ 1919
512.	Rand	Frieda ✓ 1914
513.	Rand	Herman ✓ 1921
514.	Redlich	Regine ✓ 1880
515.	Robitschek	Leontine ✓ 1905
516.	Robitschek	Robert ✓ 1894
517.	Robitschek	Richard ✓ 1932
518.	Robitschek	Ruth ✓ 1925
519.	Roubicek	Otto ✓ 1910
520.	Roubicek	Arnold ✓ 1909
521.	Roubicek	Karl ✓ 1908
522.	Rosenfeld	Alfred ✓ 1920
523.	Rosin	Anton ✓ No 125 1907
524.	Schiller	Ignatz ✓ Dead 1888
525.	Schiller	Olga ✓ 1894
526.	Schiller	Otto ✓ 1921
527.	Schizsek	Ismar ✓ Dead 1920
528.	Schlahet	Anna ✓ 1903
529.	Schlesinger	Rudolf ✓ 1935
530.	Schoen	Fedor ✓ 1927
531.	Seelenfreund	Max ✓ 1904
532.	Seelenfreund	Rosa ✓ 1901
533.	Seelenfreund	Otto ✓ 1931
534.	Seelenfreund	Ruth ✓ 1932
535.	Sendrovic	Friedrich ✓ 1923
536.	Silberbach	Sibela ✓ 1896
537.	Soffer	Richard ✓ 1902
538.	Soffer	Johanna ✓ 1906
539.	Soffer	Helene ✓ 1929
540.	Soffer	Otto ✓ 1932
541.	Spiller	Hildegard ✓ 1898
542.	Spitzer	Ida ✓ 1901
543.	Spitzer	Hertha ✓ 1924

535. Sendrovic Friedrich 1923

551.	Sternberg	Jacob ✓ 1897
552.	Sabersky Stein	Eva ✓ 1883
553.	Stern	Martha ✓ 1890
554.	Sabersky	Helene ✓ 1908
555.	Sabersky	Herbert ✓ 1906
556.	Sander	Georg ✓ 1908
557.	Saslowsky	Levy ✓ 1895
558.	Saslowsky	Mejer ✓ 1904
559.	Smel Saxel	Jaroslav ✓ 1919
560.	Skutetsky	Richard ✓ 1882
561.	Skutetsky	Klotilde ✓ 1885
562.	Stein	Heinrich ✓ 1908
563.	Stein	Elsa ✓ 1887
564.	Stein	Herman ✓ 1905
565.	Steiner	Josef ✓ 1914
566.	Steiner	Karl ✓ 1915
567.	Steindler	Herman ✓ 1916
568.	Steindler	Herman ✓ 1927

מסמך: פרטים על שירותו הצבאי

מקור: ארכיון צה"ל, תיק 439-2644-1949, דף מספר 51 - פלוגה ב' גדוד 15 "מכמש"

פלוגה ב' גדוד 15 מכמש

רשימת אנשי פלוגה ב' גדוד 15 מכמש

רובין אברהם - מספר פלוגה	851
דובנאי יהודה - רמ סמל פלוגתי	851

מחלקת מסה

לורין יוסף - מוכס פלוגתי	✓
צדוק טמרון - נסך	✓
אקדולו צבי - נהג	✓
רובין מנחם - סרג' אסמנאי	✓
שרם אברהם - עוזר לאסמנאי	✓
סניצר יצחק - עבלון	✓

כתת בנות

טוראית - איכנברג מרים-מסה הנוש	✓
גרוס יפה	✓
מזרחי דבקה	✓
לב פרומה	✓
כדורי חנה	✓
שרון תמר	✓
רנברג שפרה	✓
אקדולו מינה - סזכירה	✓
רוזנצוויג אשי - מסה הנוש	✓

כתת חבלנים

טוראי - חיייר אברהם	✓
באומינבר יוסף	✓
רנברג שלמה	✓
דבני יוסף	✓
מוסכל מרדכי	✓
שטינבונין יצחק	✓
למברג אברהם	✓
וענוני בן-ציון	✓
טורינו מיכאל - מסה מיקוס	✓
אולר שלמה	✓

ביחיד למוקשים

טוראי - מזרחי חיי אשי	✓
ערסי סעדיה	✓

מחלקת מס' 4

כתת 1		כתת 2	
מפקד כתת	ריס יצחק	מ. ס. כתת	ריבין יוסף
ס"ס"כ	עדיק מרדכי	מ. ס. כתת	ברשתי חיי
טוראי	שלום עזרא	טוראי	שאורקי
	סרי יצחק		קויסנברג
	אסננאי שמואל		מצליח אה
	חפץ אליעזר		מזרחי יוסף
	מזרחי יוסף		כהן יוסף
	אלשיה יוסף		לפסי דוד
	בנהב אברהם		בדסי סעוד
	טוראי סריאל אהיה		כאשיר יוסף

פרידריך, עזריאל, סנדרוביץ הי"ד נפל בקרב האחרון בכפר עציון ד' אייר תש"ח
(13 מאי 1948).

עזריאל נולד ב-30 יולי 1923 בפרוור Brigittenu שבוינה, שהיה עד השואה
מאוכלס ביהודים והיה לו אופי יהודי.

עזריאל עלה ארצה באוניה מילוס בשנת 1940 שנתפסה ע"י הבריטים. הועבר עם
כל העולים לאוניה פאטריה. לאחר מכן שהה במחנה המעצר בעתלית ממנו
שוחרר ב- 22 יוני 1941.

אמו היתה ככל הנראה, אלמנה כשנישאה לאביו של עזריאל. הם התגרשו ב-1924
האם מרתה שבה והתחתנה עם וילהלם וייס. ונולד להם בן בשם אלפרד.
לא נודע מה עלה בגורלם של אמו ובעלה ובנם אלפרד.
כמו כן, לא ידוע מה עלה בגורלו של אביו שלום יוסף נח סנדרוביץ.

אוניית המעפילים "פאטריה" טובעת, מקור לא ידוע